

Жељана Арсеновић

bzeljana@live.com

Ружа Авакумовић

ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина

УДК: 027.08-053.4

DOI: 10.7251/BSCSR1908370A

ДЈЕЧИЈЕ РАДИОНИЦЕ ЗА ПРЕДШКОЛСКИ УЗРАСТ У ЈУ НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ „ФИЛИП ВИШЊИЋ“ БИЈЕЉИНА

Сажетак: Убрзаним развојем технологија сусрећемо се са новим изазовима и иновацијама у начину рада библиотеке. Народна библиотека је незаобилазно мјесто отвореног и слободног друштва. Она је информационо, образовно, културно и социјално средиште која омогућава описмењавање, читање, учење, сазнавање, обавјештеност, упознавање са новим технологијама, те њихово коришћење, креативно и квалитетно провођење слободног времена и то без обзира на доб, пол, род и друштвени статус. Од свих институција за дјецу библиотека је стециште дарова, мјесто задовољства свих њихових духовних потреба. У нашем раду бавиле смо се дјечијим радионицама које се већ дужи низ година организују у нашој библиотеци. Приказале смо начин, методе, план и програм који користимо у радионицама. Циљ овог рада јесте да подстакнемо и остале библиотеке да приступе овом начину рада са најмлађим читаоцима.

Кључне ријечи: библиотека, предшколски узраст, радионице, књиге.

Увод

ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина основана је 1932. године и најстарија је установа културе у Бијељини.

Њеним отварањем остварен је сан многих ентузијаста у раду ове установе који су жељели да она добије достојне услове за рад те још више разграна своју дјелатност. Обимом и квалитетом културног дјеловања, Библиотека је заузела

запажено мјесто међу институцијама које се баве истом или сличном дјелатношћу. Библиотеку је у 2018. години посјетило око 181.000 корисника, укупан број чланова на крају године је 9.457 и издатих књига око 70.000.¹

Одјељење за дјецу

Уз помоћ наших библиотекара и каталога основци могу да добију школску лектуру и велики избор књига за децу као и неке од књига из фонда униката. Укупан број чланова на крају 2018. године на овом одјељењу достиже број од 5.179 чланова. Чланове на овом одјељењу чине : предшколци и основци. Сем књига на овом одјељењу дјеца могу прочитати дјечје новине, часописе, играти се разних друштвених игара, погледати разне изложбе и приредбе.²

Одјељење за одрасле читаоце

Својим читаоцима и корисницима омогућује кориштење главнине књижевног фонда у слободном приступу, а уникате, рефералну збирку и стручну литературу са ограниченим приступом.

Укупан број чланова на крају 2018. године је 4.278 чланова.³

Одјељење завичајног фонда, старе и ријетке књиге

Приступ овом фонду је затворен. Завичајни фондови су репрезент културног и научног наслеђа једног региона а дуго

¹ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=239&Itemid=323

² http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=256&Itemid=357

³ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=255&Itemid=356

је занемаривана чињеница да су завичајни фондови исходишта великог броја научних истраживања. Значајно мјесто у одјељењу Завичајне збирке заузима Посебна библиотека Марије Ђорђевић која броји око 156 обрађених примјерака а у поклону је било 500 наслова највише стране литературе.⁴

Општа читаоница

Читаоница располаже са 50 места за све кориснике библиотеке (грађане, студенте, ђаке). Приступ овом фонду је затворен - књиге се могу користити само у Библиотеци. Ту су смејштене, енциклопедије из разних тематских области и опште енциклопедије, лексикони, речници, приручници, сабрана дјела, посебна издања и едиције, историје књижевности, историје уметности, критике, луксузне биографије, библиографије, репродукције, монографије, фонд обавезног примјерка, лектира за средњу школу и друга вриједна издања.⁵

Студентска читаоница

Студентска читаоница ЈУ Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина има 20 мјеста. Посједује богат фонд књижне грађе: стручна литература из књижевности и језика, психологије, филозофије, социологије, економије, права, медицине и пољопривреде, приручници, енциклопедије, речници, часописи.⁶

⁴ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=243&Itemid=346

⁵ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=244&Itemid=345

⁶ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=245&Itemid=344

Аудио брај интернет клуб читаоница и читаоница периодике

У читаоници периодике корисници Библиотеке свакодневно могу читати дневну штампу. Ауди брај интернет клуб читаоница је читаоница намјењена слијепим и слабовидим лицима. Корисници могу да користе рачунар са говорним софтвером, аудио књиге, брајеве књиге, плексток, електронску лупу као и потпуну подршку нашег стручног лица у сналажењу као и набавци потребне библиотечке грађе.⁷

Сарадња са вртићима

Народна библиотека је незаобилазно мјесто отвореног и слободног друштва. Она је информационо, образовно, културно и социјално средиште која омогућава описмењавање, читање, учење, сазнавање, обавјештеност, упознавање са новим технологијама, те њихово коришћење, креативно и квалитетно провођење слободног времена и то без обзира на доб, пол, род и друштвени статус.

Поред своје основне дјелатности, трудимо се прије свега да развијемо љубав и навику код малишана предшколског узраста према нашој установи са циљем да их подстакнемо и упознамо са књигама, библиотеком и могућностима које библиотека пружа. Дјечија радионица почела је са радом прије 13 година у сарадњи са вртићем „Чика Јова Змај“, та сарадња траје и дан данас. У међувремену су нам се придружила још два вртића, вртић „Бубамаре“ и вртић „Чаролија“. Због ограничених средстава а и обавеза које имамо поред реализације радионица нисмо у могућности да примимо више вртића на редовне радионице. Зато смо склопили неки интерни договор са осталим вртићима, да када год желе посјетити библиотеку, да нас обавијесте о томе а ми ћемо припремити неки вид радионице са њима. Сарадња са

⁷ http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=254&Itemid=354

вртићима је на обострано задовољство и много нас радује када од васпитача и родитеља имамо позитивне коментаре а од дјецe уживамо велику наклоност. Чињеница да се много радују доласку у библиотеку и да не пропуштају прилике у слободно вријеме да сврате у наш кутак су заиста мјера успјеха наших радионица.

Дјечије радионице

Од свих институција за дјецу библиотека је стециште дарова, мјесто задовољства свих њихових духовних потреба. Зато дијете у библиотеци не смије да буде објекат послуживања већ активни учесник. Сваки наш контакт са младим корисником је прилика да се разговара о књизи, читању и на неки начин да кроз разговор проникнемо у њихове жеље и интересовања.

Радионице су литерарно – ликовне, забавне, креативне, богате информацијама о књигама и читању. Радионице су осмишљене тако да малишане заинтересују за стварну књигу, дружење, смијех и игру све са циљем откривања љепоте опипљивог у дигиталној ери. “Библиотекар и дете траже креативност кроз усмерено ангажовање.”⁸ Посебно се трудимо да кроз Дјечије радионице за предшколски узраст се бавимо емоционалним описмењавањем предшколске дјецe. Данас све важније мјесто у васпитању младих заузима васпитање њихових емоција што никако није случајно. „Установљено је да емоције имају кључну улогу у учењу и развоју“⁹. Сви знамо да се налазимо у ери модерних технологија гдје је дигитална писменост преузела водећу улогу. Жеља нам је да вратимо стари сјај писаној ријечи, да

⁸ Дивљан, С. *Дете и визуелна уметност: методика развоја ликовне и сценске културе на предшколском узрасту*. Бања Лука: НУБЛ; 2011. стр. 35.

⁹ Шиндић, А. *Емоционално описмењавање предшколске дјецe*. Бања Лука: Ектос; 2011. стр. 13.

дјеца осјете мирис књиге и да развијемо љубав према књизи а самим тим и према библиотеци.

Кроз радионице малишани развијају социјализацијске, комуникацијске и конгитивне вјештине, критичко мишљење, фину моторику, љубав према књизи, машту и креативност, изражавају своја осјећања, мисли и ставове, изражавају своју креативност сликањем, цртањем, обликовањем и развијају способност уочавања веза и односа међу појмовима, предметима и појавама.“ Рани узраст дјетета актуелизује и слједеће потребе: физиолошке, потребе за моторним активностима, за игром, за истраживањем и креирањем, за слободом избора активности, за слободом изражавања, за афирмацијом, за динамизирањем активности...“¹⁰. Потребе које заузимају централно мјесто у нашим радионица су потреба за добром и персонализованом релацијом, потреба за сигурношћу, за сазнањем и признањем дјетета.

„Дете се труди да открије смисао свега што га окружује. Почиње тиме што издваја себе од своје средине“ и што полако преноси „на спољни свет све своје интересовање и да дође до конкретног и све ширег сазнања о њему“.¹¹

За усвајање знања о емоцијама прикладан је радионички програм. Радионице у васпитно-образновном раду представљају педагошко-психолошку иновацију. То је организациона форма активности у којој учесници играњем улога, презентацијом, цртањем, те неким другим активностима у чијој је позадини игра усвајају предвиђене садржаје. С обзиром да дјеца на предшколском узрасту боље разумију и уче о својим и туђим емоцијама кроз симболичко изражавање путем драмских, ликовних, музичких књижевних, физичко-ритмичких активности, идеална је организација

¹⁰ Беванда, Ј. *Дјечије потребе и рано учење*. Бања Лука: Филозофски факултет; 2011. стр. 63-64.

¹¹ Вермејлен, Д. *Психологија детета и младића*. Београд: Геца Кон; 1941. стр. 89.

активности у радионичкој форми¹². „Радионице би требале да имају позитиван ефекат и на саме водитеље радионица“¹³, у овом случају библиотекарe.

Радионице библиотекару помажу у стицању нових искустава, бољем упознавању дјецe, упознавању њихових интересовања, проблема и начину комуницирања са малишанима. На тај начин библиотекар учвршћује обрасце понашања и шири ентузијазам на своје сараднике. Једна од најзанимљивијих радионица је била у оквиру Дјечије недеље са насловом „Вјерујем у себе“, коју смо и ми обиљежили са нашим најмлађим другарима и њиховим родитељима.“ Родитељи требају да схвате и прихвате да дјеца посједују сопствену индивидуалност, тј. да су личности са сопственим ставовима и погледима на живот“¹⁴.

Око педесет малишана и толико родитеља се заједно са нама едуковало на који начин можемо утицати на дјечије самопоуздање кроз заједничко дружење и игру.

„Само оно дете које познаје своје вредности и има развијено самопоштовање, спремно је да се потпуно посвети испитивању и откривању света око себе“¹⁵.

Наше радионице реализујемо према плану и програму који смо саме осмислиле користећи најновију стручну литературу којом је наш стручни и научни фонд богат.¹⁶

¹² Шиндић, А. *Емоционално описмењавање предшколске дјеце*. Бања Лука: Ектос; 2011. стр. 17.

¹³ Ковач-Церовић, Т., Росандић, Р., Попадић, Д. *Учионица добре воље*. Београд: Београд; 1996. стр. 69.

¹⁴ Петаков-Вуцеља, М. *Еликсир толеранције 1*. Београд: Драганић; 2003. стр. 9.

¹⁵ Јовичић, Ј. *Како да припремите дете за вртић*. Београд: Креативни центар; 2002. стр. 23.

¹⁶ Каменов, Е., Спасојевић, П. *Методика васпитно-образовног рада са млађим школским узрастом и у припреми дјеце за школу*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства; 2012. стр. 286.

Циљ радионица

Циљ наших радионица јесте приближити књигу и библиотеку најмлађима, кроз примјену разних активности попут читања и причања прича, игре, цртања уз примјену разних ликовних средстава и техника, пјевања, драматизације прича, квизова, рад са материјалима из природе, глума – емоције и тематске радионице попут обиљежавања важних датума и празника уз пригодне активности.¹⁷

Један од годишњих планова изгледа овако:

ДЈЕЧИЈА РАДИОНИЦА

Свака група долази по четири пута мјесечно сваког четвртка и петка током године.

Групе броје у просјеку по тридесеторо дјецe и дијелимо их у четири групе, одакле закључујемо да радионицу похађа око 120 малишана предшколског узраста из вртића „Чика Јова Змај“, око 40 малишана из вртића „Бубамара“ и 30 малишана из вртића „Чаролија“.

Због отежаног рада у великим групама уведен је рад са половином групе, тако да ће у текућој школској години долазити осам група.

Свака радионица се фотографише и јавност се о њима информисе преко сајта библиотеке и друштвене мреже Facebook.

Библиотекар „има задатак да приликом реализовања радионичког програма, подстиче, усмјерава и мотивише малишане“¹⁸ те на тај начин створи позитивну атмосферу, која је веома битна. Добра атмосфера и емоционална клима у којој се учесници осећају опуштено, прихватају и уважавају једни

¹⁷ Каменов, Е. *Васпитно-образовни рад у дечјем вртићу (опита методика)*. Нови Сад: Драгон; 2006.

¹⁸ Шиндић, А. *Емоционално описмењавање предшколске дјецe*. Бања Лука: Ектос; 2011. стр. 150.

друге, те имају слободу да изразе себе кроз разноврсне понуђене садржаје. Наше радионице имају за циљ да се предшколци осећају опуштено, лијепо, окружени књигама и да се са радошћу сјете наших дружења. То је све предуслов да посјеђују библиотеку, буду њени чланови, да одрастају и интелектуално сазријевају у библиотеци.¹⁹

Датум	Тема	Објашњење
	СВЕТИ САВА и други православни празници и славе	Упознавање дјецe са ликом и дјелом Светог Саве. Први дио: нарација о Светом Сави. Други дио: цртање и изрезивање Бијелог анђела. Изложба радова на пану.
	КОНФЛИКТ Контрола љутње	Разумијевање емоционалне реакције љутње. Учење самоконтроле љутње. Подстицање толеранције. Прича о корњачи.
	Учење о емоцијама ²⁰ и понашању кроз драмску игру	Први дио: Разговор о осјећањима (срећа, туга, љутња... И све то дјеца одглуме кроз игру). Други дио: Послушно и непослушно дијете. Трећи дио: Како се треба и како се не треба понашати (дјеца, одрасли).
	ЉУБАВ - Дан Заљубљених и Свети Трифун	Упознавање дјецe са значењем наведених празника. Први дио: нарација о Валентину и Светом Трифуну. Други дио: рад са колаж папиром (дрвене бојице, фломастери). Изложба радова на пану.

¹⁹ Коштица, Ј., Милошевић, И., Мркић, Ј. *Креативне радионице за децу узраста од три до шест година*. Београд: Едука; 2018. стр. 118.

²⁰ Сузић, Н. *Психолошке и педагошке радионице*. Нови Сад: Psihopolis institut; 2010. стр. 283.

Датум	Тема	Објашњење
	Твоје руке могу?	Твоје руке могу све што пожелиш (могу да грле, граде, мазе...). Играју лети, лети.
	Ко се роди мајку има!	Израда честитки за мајке (колаж папир, фломастери, дрвене бојице, темпере и воштане бојице).
	Дочек прољећа	Шашава шума: Прољећна песма, Нова школа, Врапчева љубав... и друге пјесмице које најављују прољеће. Израда вјетрењаче од папира и сламчица за сок.
	Дугине боје	Уочавање разлике између топлих и хладних боја. Прича о бојама – пренесено значење. Свађа боја, а уједињење доноси радост, срећу и љубав дјечи и човечанству у виду ДУГЕ.
	Прољеће и Екологија	Тематска радионица повезана са едукацијом дјече о заштити животне средине. Први дио: израда робота од рециклираног материјала. Други дио: развој друштвено еколошке свјести код дјече.
	ВАСКРС	Упознавање са обиљежјима Васкрса као празника. Подстицање и развијање креативности и маштовитости у техникама украшавања јаја.
	Семафор Саобраћај	Тематска радионица повезана са правилним понашањем дјече у саобраћају, чему служи семафор. Кроз глуму препознајемо и учимо како се треба понашати у саобраћају.
Пауза за вријеме распуста и годишњих одмора		

Датум	Тема	Објашњење
	МОЈА ²¹ БИБЛИОТЕКА	Учење дјеце о понашању у библиотеци. Глумом су дјеца научила како се задужује и раздужује књига и постаје члан библиотеке.
	Листамо странице моје прве књиге у библиотеци и слушамо звукове града и шуме .	Листај и слушај – ГРАД (весело брудање скутера, продоран писак локомотиве, граја из луна парка и други звуковима града). Листај и слушај – ШУМА (Листамо странице ове књиге и слушамо гласове животиња из шуме).
	Библиотека и моја машта ²²	Најава јесени. Израда књиге. Коришћен материјал из претходних радионица и дочаравање како се прави књига и корице књиге „Јесен у Библиотеци“ а аутори су другари гдје су наведена имена дјеце која су то цртала.
	Моја машта, може свашта	Најава јесени. Израда виле од природних материјала. Коришћен материјал: листови кукуруза (обојени природним бојама).
	Моја машта, може свашта	Најава јесени. Израда виле од природних материјала. Коришћен материјал: листови кукуруза (обојени природним бојама).
	Шашава шума	Пјевам, бојим, учим и играм се (Шашава шума, аутор Игор Скуратовић).
	Бајковити свијет библиотеке	Шта су бајке? Читање бајке „Три прасета“ а затим пуштање цртаног филма „Три прасета“ преко тв-а и интернета. Аудио-визуелна наставна средства која се заснивају на слуху и виду.

²¹ Марковић, М., Шаин, М., Ковачевић, И. и др. *Корак по корак 2*. Београд: Креативни центар; 2002.

²² Митровић, Д. *Предшколска педагогија*. Сарајево: Свјетлост; 1986. стр. 208.

Датум	Тема	Објашњење
	Осјећања	Гледамо дијелове цртаног филма “Петар Пан” и “101 далматинац”. Препознавање осјећања цртаних јунака, развој емпатије и његовање пријатних осјећања.
	Зима	Најава доласка зиме и припрема за наступајуће празника.
	Дјед Мраз	Израда Дједа Мраза. Материјал: креп папир, боје, вата, љепило, вуна...
	Дјед Мраз	Израда Дједа Мраза. Коришћен материјал: креп папир, вата, љепило, вуна... Радови изложени на одјељењу. Припреме за израду јелке од хамер папира и израда новогодишњих украса.
	Нова година	Дјеца праве новогодишње украсе и украшавају дјечији кутак јелком (направљена од хамер папира) и новогодишњим украсима. Подјела скромних поклона.

Емоционално описмењавање предшколске дјеце

Емоције су кључ за срећан и успјешан живот дјетета. Дијете које препознаје и на здрав начин изражава своја осјећања и потребе, може у пуној мјери искористити своје интелектуалне потенцијале²³. У савременој педагошкој теорији и пракси све се више пажње поклања емоционалној компоненти васпитања. Крајем двадесетог вијека када настају и конструкти емоционалне писмености и емоционалне интелигенције, значај који емоције имају у животу људи доводе их у центар стручне пажње.

²³ Јовичић, Ј. *Како да припремите дете за вртић*. Београд: Креативни центар; 2002. стр. 35.

Данас све важније мјесто у васпитању младих заузима васпитање њихових емоција што никако није случајно. Установљено је да емоције имају кључну улогу у учењу и развоју. Нека савремена истраживања чак иду у прилог тврдњи да су за учење задужене емоционалне а не когнитивне компетенције. Наиме, когнитивне, социјалне, емоционалне и радно-акционе компетенције дјелују независно, али постоји и међузависност. Когнитивне и радно-акционе компетенције значајно зависе од емоција које им помажу у извршавању задатака, а прави процес учења у било којем подручју одвија се прво кад осјећамо, а тек онда кад размишљамо.²⁴

Шта су то емоције и зашто су тако значајне у животу људи?

Емоције представљају скуп вицеларних, моторних, мотивационих и менталних процеса који настају у интеракцији човјека и спољашњег свијета као квалитетно особена реакција бића на животну ситуацију коју је окарактерисало као битну, с циљем адаптације на њу (Милојевић према Шиндић, 2011:9). С обзиром да је задатак емоција адаптација јединке, све су емоције добре, једино неке, попут страха, љутње и туге су неугодне, а оне попут среће и љубави су угодне. Неугодна осјећања су везана за преживљавање, а угодна за побољшавање квалитета живота. Љутња се јавља када особа уочи угрожавајућу промјену у околини. Страх се јавља у ситуацији која је примјећена као опасна али се може избјећи. Ова емоција подстиче особу на повлачење или бијег. Туга има задатак да помогне особи да се привикне на губитак. Задовољство омогућава адаптацију особе на ситуацију окарактерисану као бољу.²⁵

²⁴ Шиндић, А. *Емоционално описмењавање предшколске дјеце*. Бања Лука: Ектос; 2011. стр. 13.

²⁵ *Idem*, 2011:9

Важан степен развоја односи се на постизање способности разликовања осјећања и мисли од дјеловања, односно способности препознавања осјећања и подизање мишљења на ниво гдје се емоционалне идеје изражавају језиком, а не тренутним дјеловањем. Препознавање и изражавање осјећања представља за дијете први корак према самосвијести и самопоштовању. Многа дјеца тешко разликују осјећање од дјеловања, не могу своја осјећања преточити у мисли и ријечи те одмах реагују тако што бризну у плач, бјеже, ударају и сл. Нека дјеца немају довољно развијен рјечник емоција, не знају да изразе како се осјећају, често знају рећи само *добро* или *лоше*.

Такође, за дјецу представља тешкоћу и препознавање осјећања других, способност која омогућава дјетету усклађивање властитог понашања у интеракцији с другом особом, одраслим или дјететом помоћу читања емоционалних израза партнера. Емоционално васпитање помаже дјетету у успостављању емоционалног размишљања.

Позитивне емоције, топлина, њежност, симпатија и др., не могу се усадити дјецу као облици понашања, већ само отклањати препреке њиховом развоју и слободном изражавању и култивисати начини њиховог израза. Истовремено треба разликовати емоције које су по својој суштини позитивне од оних које су то само по начину испољавања. Позитивне емоције су увијек ослобађајуће, повезане су са етичким вриједностима и не садрже примјесе страха, фрустације ни неуротичних идеја. Једно од основних правила менталне хигијене гласи да осјећања морају да се изразе како не би негативно дјеловала на душевно здравље дјетета. Дијете треба да постане свјесно својих емоција, да се суочи са њима и ослобађа их се на одговарајући начин да се не би неуротизирало нагомиланом агресијом, која може нанијети велику штету развоју његове личности.

Закључак

Намјера овог рада јесте да подстакнемо, унаприједимо и својим примјером дамо идеју и помогнемо у реализацији исте или сличне радионице у другим библиотекама које немају ову врсту радионице за предшколски узраст. Такође, ова врста радионице може да се реализује и у школским библиотекама, тако што би библиотекар уз помоћ учитеља и наставника, бар једном или два пута мјесечно могао да осмисли активности у својој школској библиотеци и на тај начин би привукао и придобио још веће повјерење ђака.

Најбоља повратна информација о резултатима нашег рада је повећање броја чланова. Из године у годину на Дјечијем одјељењу је све већи број учлањених малишана. Дјечије одјељење данас има 5179 чланова а од тог броја је 1298 малишана који иду у предшколске установе. Поред устаљеног времена за радионицу, често сретнемо малишане са родитељима у нашем кутку како проводе своје слободно вријеме.

„Библиотекар и дете кроз партнерски однос долазе до самосталности. Васпитач, у нашем случају Библиотекар је „сенка“ у развоју емоционалне интелигенције детета. Дозволимо деци да имитирају и да надограде свој пут“.²⁶

Литература

1. Беванда, Ј. *Дјечије потребе и рано учење*. Бања Лука: Филозофски факултет; 2011.
2. Вермејлен, Д. *Психологија детета и младића*. Београд: Геца Кон; 1941.
3. Дивљан, С. *Дете и визуелна уметност: методика развоја ликовне и сценске културе на предшколском узрасту*. Бања Лука: НУБЛ; 2011.
4. Јовичић, Ј. *Како да припремите дете за вртић*. Београд: Креативни центар; 2002.

²⁶ Дивљан, С. *Дете и визуелна уметност: методика развоја ликовне и сценске културе на предшколском узрасту*. Бања Лука: НУБЛ; 2011. стр. 34.

5. Каменов, Е. *Васпитно-образовни рад у дечјем вртићу (опита методика)*. Нови Сад: Драгон; 2006.
6. Каменов, Е., Спасојевић, П. *Методика васпитно-образовног рада са млађим школским узрастом и у припреми дјецe за школу*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства; 2012.
7. Ковач-Церовић, Т., Росандић, Р., Попадић, Д. *Учионица добре воље*. Београд: Београд; 1996.
8. Коштица, Ј., Милошевић, И., Мркић, Ј. *Креативне радионице за децу узраста од три до шест година*. Београд: Едука; 2018.
9. Максимовић, М. *Библиотекарство пред новим изазовима*. Источно Сарајево: Матична библиотека; 2009.
10. Марковић, М., Шаин, М., Ковачевић, И. и др. *Корак по корак 2*. Београд: Креативни центар; 2002.
11. Митровић, Д. *Предшколска педагогија*. Сарајево: Свјетлост; 1986.
12. Петаков-Вуцеља, М. *Еликсир толеранције 1*. Београд: Драганић; 2003.
13. Сузић, Н. *Психолошке и педагошке радионице*. Нови Сад: Psihopolis institut; 2010.
14. Шиндић, А. *Емоционално описмењавање предшколске дјецe*. Бања Лука: Ектос; 2011.

Електронски извори

Преузето са сајта ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина (<http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/>), 6.2.2019. године.

1. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=256&Itemid=357
2. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=239&Itemid=323
3. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=241&Itemid=339
4. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=245&Itemid=344
5. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=244&Itemid=345
6. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=243&Itemid=346
7. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=242&Itemid=347
8. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=254&Itemid=354

9. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=255&Itemid=356
10. http://www.bibliotekabijeljina.rs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=256&Itemid=357
11. <http://digital.bibliotekabijeljina.rs.ba/greenstone/cgi-bin/library.cgi>

CHILDREN WORKSHOPS FOR PRESCHOOLERS IN THE NATIONAL LIBRARY „FILIP VIŠNJIĆ“ BIJELJINA

Abstract: Children’s workshops for preschool-aged children at public institution of National Library “Filip Visnjic” in Bijeljina.

Because of accelerated development of technology, we are facing new challenges and innovations in the way libraries operate. The National Library is an inevitable place of an open and free society. It is an informational, educational, cultural and social center which enables literacy, reading, learning, finding out, informing, getting to know new technologies and their use, spending spare time in a creative and quality way, regardless of age, gender and social status. Out of all institutions for children, the library is the place of gifts and a place of satisfaction for all their spiritual needs. During our employment, we have been in charge of children's workshops that have been organized for many years in our library. We showed the way, the methods and the curriculum we used in the workshops. The purpose of this paper is to encourage other libraries to access this method of work with the youngest readers and members of the library.

Key words: library, preschool, workshops, books.
